

191.

Na osnovu člana 112 stav 2 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), a u vezi sa članom 18 Zakona o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i "Službeni list Crne Gore", br. 76/08, 30/17 i 43/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM MONITORINGA ZEMLJIŠTA ZA PROIZVODNJU HRANE BILJNOG PORIJEKLA U 2019. GODINI

Programom monitoringa zemljišta, kao objekta za proizvodnju hrane biljnog porijekla (u daljem tekstu: Program), određuju se vršiocu monitoringa, prioriteti uzimanja uzoraka broj uzoraka radi praćenja nivoa opasnih i štetnih materija u zemljištu. Program se sprovodi kroz uzimanje uzoraka radi praćenja štetnih materija u zemljištu koje mogu imati uticaj na bezbjednosti hrane i hrane za životinje koja se proizvodi u Crnoj Gori, u cilju procjene ugroženosti i zaštite zdravlja stanovništva, a u skladu sa maksimalno dozvoljenim količinama utvrđenih Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje ("Službeni list RCG" broj 18/97).

Porijeklo, namjena korišćenja i minimalni broj uzoraka zemljišta koji će biti analizirani u 2019. godini dati su u tabeli 1.

Program je izrađen na osnovu analize rizika i rezultata monitoringa obavljenih ranijih godina u Crnoj Gori, a u cilju sagledavanja stanja zemljišta kao objekta za proizvodnju hrane biljnog porijekla. Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa analizom rizika i na osnovu dosadašnjih dokaza, kako slijedi:

Sistem rangiranja prioriteta	
Monitoring	Vrsta monitoringa
<u>Nizak nivo prioriteta</u> - ne postoji dokaz o prekoračenom MDK/ maksimalno dozvoljene količine ili neodobrenim materijama na/u zemljištu (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci); - nizak broj očekivanih materija na/u zemljištu; - zemljište se manjim dijelom koristi u poljoprivredne svrhe.	Rutinski dio, u procesu monitoringa, u cilju provjere zakonske usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija.
<u>Srednji nivo prioriteta</u> - postoji dokaz o prekoračenom MDK ili neodobrenim materijama na/u zemljištu (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci); - očekivana pojava materija na/u zemljištu (potencijalni izvori kontaminacije); - zemljište se većim dijelom koristi u poljoprivredne svrhe; - narastajuća popularnost je promovisala upotrebu novih materija.	Rutinski dio monitoringa uglavnom za zemljišta u stalnoj upotrebi. Cilj ove vrste monitoringa je praćenje prethodnih rezultata.
<u>Visok nivo prioriteta</u> - skoriji dokaz o prekoračenom MDK ili	Godišnji monitoring poljoprivrednih zemljišta koja se upotrebljavaju za

<p>neodobrenim materijama na/u zemljištu (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci);</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokaz da unos može preći dozvoljeni MDK; - očekivane materije na/u zemljištu koje je od izuzetnog značaja za proizvodnju pojedine kulture. 	<p>proizvodnju hrane i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.</p>
---	---

Parametri uzeti u obzir prilikom izrade programa su:

- broj stanovnika;
- statistički podaci o potrošnji hrane (zastupljenosti u ishrani);
- podaci o proizvodnji (domaćoj) hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje (površina, katastarske parcele i slično);
- podaci o stanju zemljišta iz prethodnih godina;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- broj proizvođača hrane biljnog porijekla sa podacima o površinama koje se koriste u tu svrhu.

Analizu uzoraka vrše ovlašćena pravna lica za poslove laboratorijskih analiza za praćenje opasnih i štetnih materija u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: ovlašćene laboratorije). Ovlašćene laboratorije, osim redovnih rezultata analiza koje dostavljaju fitosanitarnim inspektorima koji su uzeli uzorak, dostavljaju i mjesečne izvještaje o izvršenim analizama organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane (u daljem tekstu: Uprava).

Izvještaji osim obrađenih rezultata analiza po mjestu uzorkovanja i ispitivanim parametrima treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim analizama sa instrumentalnim tehnikama, naznačene analitičke metode koje su primijenjene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta (sa podacima o mjernoj nesigurnosti) i po mogućnosti kopije akreditacionih sertifikata.

Godišnji izvještaj sastavlja se do 31. marta 2019. godine, na osnovu rezultata analiza po ovom programu.

Rezultati analiza iz programa objavljuju se na web stranici kao i podaci o:

- analitičkim metodama koje su korišćene;
- nivoima detekcije koji su primijenjeni u programu;
- preduzetim mjerama u skladu sa zakonom;
- slučajevima prekoračenja MDK sa obrazloženjem.

Sastavni dio godišnjeg izvještaja su i izvještaji o analizama uzoraka iz redovnih inspeksijskih kontrola kao i posebnih programa.

Uzimanje uzoraka vrši se u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje ("Službeni list RCG", broj 18/97) i uputstvom za uzorkovanje.

Uzimaju se uzorci zemlje iz oraničnog sloja, (0-30 cm) i pakuju u čiste plastične kese težine 0,5-1,0 kg.

Tabela 1. Porijeklo, namjena korišćenja i broj uzoraka zemljišta

Redni broj	Lokacija	Ukupno uzoraka
1.	Andrijevica	10
2.	Bar	3
3.	Berane	10
4.	Bijelo Polje	10
5.	Budva	1
6.	Cetinje	1
7.	Danilovgrad	5
8.	Herceg Novi	1
9.	Kolašin	4
10.	Kotor	1
11.	Mojkovac	1
12.	Nikšić	10
13.	Plav	4
14.	Plužine	1
15.	Pljevlja	10
16.	Podgorica	10
17.	Rožaje	10
18.	Šavnik	1
19.	Tivat	1
20.	Ulcinj	4
21.	Žabljak	15
UKUPNO		60

Porijeklo, namjena korišćenja i minimalni broj uzoraka zemljišta, hrane i vode koji će biti analizirani u 2019. godini na mikrolokalitetu Pljevlja/Srdanov grob dati su u tabeli 2.

Program je izrađen na osnovu analize rizika i rezultata ranije obavljenih monitoringa u Crnoj Gori po kojima je ovaj lokalitet određen kao lokalitet sa visokim nivoom prioriteta u skladu sa Sistemom rangiranja prioriteta.

Tabela 2 Porijeklo, namjena korišćenja i minimalni broj uzoraka zemljišta, hrane i vode na mikrolokalitetu Pljevlja/Srdanov grob

Redni broj	Lokacija	Voda	Zemljište	Hrana biljnog porijekla	Hrana animalnog porijekla	Ukupno uzoraka
1.	Pljevlja /mikrolokacija Srdanov grob	15	0	0	0	15
2.	Pljevlja /mikrolokacija Srdanov grob	0	15	0	0	15
3.	Pljevlja / mikrolokacija Srdanov grob	0	0	15	0	15
4.	Pljevlja /mikrolokacija Srdanov grob	0	0	0	15	15
	UKUPNO	15	15	15	15	60

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2019. godinu na poziciji 2622 Program: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi na poziciji 4149 ostale usluge prema Programu mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje za 2019. godinu.

Za izvršavanje programa odgovorna je Uprava.

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-118/19-3

Podgorica, 6. februara 2019. godine

Ministar,
mr Milutin Simović, s.r.